

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 887/2022
08.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Светланае Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези члана 180. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Иване Станковић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 747/20 од 04.04.2022. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 190/22 од 06.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 08.09.2022. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Иване Станковић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 747/20 од 04.04.2022. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 190/22 од 06.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К 747/20 од 04.04.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези члана 180. став 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године, у коју му се урачунава време проведено у притвору.

Истом пресудом обавезан је окривљени да суду на име трошкова кривичног поступка плати износ од 12.800,00 динара и на име паушала износ од 10.000,00 динара, а законском заступнику малолетне оштећене, мајци ББ на име надокнаде трошкова кривичног поступка износ од 70.125,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, а законски заступник малолетне оштећене је ради остваривања имовинско правног захтева у име малолетне оштећене, упућена на парницу.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Кж1 190/22 од 06.06.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднела бранилац окривљеног АА, адвокат Ивана Станковић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да су побијане правноснажне пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и као незаконит доказ означава исказ малолетне оштећене, дат на главном претресу, који је према ставу одбране, прибављен супротно одредби члана 152. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица, јер је саслушање малолетне оштећене обављено без присуства радника Центра за социјални рад и супротно ставу 3. истог члана, јер испитивање малолетне оштећене није извршено употребом посебних техничких средстава за пренос слике и звука, без присуства других учесника у просторији у којој се малолетни оштећени налази. У вези са тим, као незаконит доказ бранилац означава и психијатријско вештачење од 02.02.2022.године, које је према ставу одбране засновано на исказу малолетне оштећене односно на доказу који је морао бити изузет из предмета.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Положај малолетних оштећених у кривичном поступку је прописан правилима Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица (члан 150. – 157.), који када је реч о кривичном поступку представља *lex specialis*, чија се правила примарно примењују, у циљу спречавања секундарне и поновљене виктимизације жртава кривичних дела, а када нешто није њима уређено, примењују се правила садржана у Законнику о кривичном поступку, који иако садржи одређене специфичне одредбе о посебној заштити сведока и оштећених у кривичном поступку, не садржи посебне одредбе које се односе на одговарајуће модификовање општих кривичнопроцесних правила, онда када се у кривичном поступку појављује оштећени одређеним кривичним делом, а који је малолетно лице.

Чланом 152. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, поред осталог, прописано да ће се саслушање малолетних лица обавити уз помоћ психолога, педагога или другог стручног лица, док је ставом 2. истог члана, поред осталог прописано да се, ако се као сведок саслушава малолетно лице које је оштећено кривичним делом наведеним у члану 150. овог закона, саслушање може спровести највише два пута, а изузетно и више пута ако је то неопходно ради остварења сврхе кривичног поступка. Ставом 3. овога члана прописано је да ако с обзиром на особености кривичног дела и својства личности малолетног лица, оцени да је то потребно, судија ће наредити да се малолетно лице саслушава употребом техничких средстава за пренос слике и звука, а саслушање се спроводи без присуства странака и других учесника поступка, у просторији у којој се сведок налази, тако да му странке и лица која на то имају право, питања постављају посредством судије, психолога, педагога, социјалног радника или другог стручног лица.

Из списка предмета произилази да је малолетна оштећена у предметном кривичном поступку, испитана два пута, колико је и допуштено сходно члану 152. став 2. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и то на записнику о испитивању сведока Кт 1935/2020 од 15.12.2020. године пред Основним јавним тужиоцем у Лесковцу у присуству законског заступника-мајке, пуномоћника и представника Центра за социјални рад – педагога, а затим и на главном претресу одржаном пред Основним судом у Лесковцу дана 12.01.2022. године, када је испитана у присуству пуномоћника и законског заступника – мајке. Самим тим, по налажењу Врховног касационог суда, околност да на главном претресу, испитивању малолетне оштећене није присуствовао радник Центра за социјални рад, не чини тај доказ незаконитим, посебно имајући у виду да су одредбе на које се позива бранилац, усмерене заштити малолетног лица, која је на записнику сачињеном пред судом изјавила да жели да сведочи, али не у присуству окривљеног, који је након тога удаљен из суднице.

У вези са тим, Врховни касациони суд налази да околност да испитивање малолетне оштећене није обављено у складу са одредбом члана 152. став 3. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, на коју се указује захтевом, не компромитује исказ малолетне оштећене и не чини тај доказ недозвољеним. Ово стога, што наведена одредба није императивног карактера, већ оставља могућност суду да уколико, с обзиром на својства личности малолетног оштећеног лица процени да је то неопходно, његово испитивање обави на начин прописан овом одредбом. При томе, евентуално непоступање сходно одредбама којима се пружа кривично правна заштита малолетним оштећеним лицима свакако није на штету окривљеног, већ у том случају може бити искључиво на штету оштећеног лица.

Како је исказ малолетне оштећене дат на главном претресу, супротно наводима захтева за заштиту законитости, доказ на коме се може заснивати осуђујућа пресуда, то су као неосновани оцењени и наводи захтева којима се указује да је и психијатријско вештачење засновано на том исказу, незаконит доказ.

Сходно изнетом, по оцени Врховног касационог суда, правоснажним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом браниоца окривљеног.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног наводи и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, које сходно члану 485. став 4. ЗКП, представљају дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног, преко браниоца. Међутим, образложење истакнутих повреда, као и остали наводи захтева своде се на оспоравање чињеничног стања утврђеног правоснажним пресудама, односно повреду члана 440. ЗКП и на оспоравање разлога правоснажне пресуде односно повреду поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Поред овога, бранилац у захтеву као разлог његовог подношења наводи повреде чланова 68. став 1. тачка 10), 83. став 1. и 114. став 4. ЗКП.

Међутим, како битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреде чланова 68. став 1. тачка 10), 83. став 1., 114. став 4. и 440. ЗКП, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то се Врховни касациони суд у разматрање и оцену истих, није упуштао.

Врховни касациони суд се није упуштао ни у оцену навода браниоца којима истиче да изрека пресуде у себи садржи више различитих полних радњи извршених у кратком временском размаку, због чега није јасно да ли се у конкретном случају ради о једном делу или о продуженом кривичном делу, у смислу члана 61. Кривичног законика, налазећи да је у овом делу, захтев за заштиту законитости поднет на штету окривљеног.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Радмила Драгичевић Дичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић